

Täysistunto

Torstai 12.10.2023 klo 10.00—2.07

3.2. Suullinen kysymys Balticconnector-kaasuputken vauriosta (Antti Kaikkonen kesk)

Suullinen kysymys SKT 31/2023 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Jussi Halla-aho: Seuraava kysymys, edustaja Kaikkonen, olkaa hyvä.

Keskustelu

16.32 Antti Kaikkonen kesk: Arvoisa puhemies! Vaikka tässä salissa välillä otetaan yhteen, riidelläänkin, on asia, jossa meidän täytyy päästä tämän yläpuolelle. Kysymyshän on tietenkin Suomen ja suomalaisten isänmaan turvallisuudesta. Siitä meidän on kaikissa oloissa pystyttävä pitämään huolta hyvin ja yhdessä.

Arvoisa puhemies! Tätä yhtenäisyyttä silloin tällöin myös testataan. Siitä voi osaltaan olla kyse myös nyt tutkinnan alla olevassa Suomenlahden kaasuputken tapauksessa, jota tutkitaan törkeänä tihutyönä. Kriittiseen infraan kohdistuvat uhat ja vauriot ovat aina hyvin vakavia asioita. Kyse on Suomen huoltovarmuudesta. Huoltovarmuus on tärkeä osa Suomen turvallisuutta.

Arvoisa puhemies! Kysyn pääministeriltä: mikä on kaasuputkitutkinnan tilanne, ja millä tavalla hallitus varautuu edelleen suojaamaan ja parantamaan kriittisen infran, kuten energia-, sähkö- ja tietoverkkojen, suojelua ja turvallisuutta?

Puhemies Jussi Halla-aho: Pääministeri Orpo, olkaa hyvä.

16.33 Pääministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitos tärkeästä ja ajankohtaisesta kysymyksestä, ja kiitos myöskin eduskunnalle laajasti maltista ja hyvästä yhteistyöstä tämän vakavan paikan äärellä.

Viranomaiset pitivät viimeksi eilen tiedotustilaisuuden. Krp vastaa tutkinnasta, ja heillä on nyt työrauha, ja me tiedotamme kyllä, kun on tiedottamista. Mitään ei ole syytä salailla, ja meillä puhutaan nykyään Suomessa näistä asioista myöskin niiden oikeilla nimillä, kun asioista puhutaan.

Varautumisen osalta ei tietenkään voida sanoa, että tämä täysin yllätyksenä tuli, koska me olemme vuoden kaksi puhuneet siitä, että meidän pitää parantaa meidän varautumisen tasoa Suomessa. Meillä voi meidän kriittiseen infrastruktuuriin kohdistua ilkeivallanteoja, ja siksi varautumista on nostettu jo edellisen hallituksen kaudella — kiitos siitä työstä — ja nyt vielä viranomaiset käyttävät termiä, että varautumisen tasoa on edelleen nostettu. Meidän yritykset, jotka toimivat esimerkiksi energian [Puhemies koputtaa] tai tietoliikenteen äärellä, tekevät tällä hetkellä viranomaisten kanssa [Puhemies koputtaa] erinomaista yhteistyötä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 41/2023 vp

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää lisäkysymyksiä tästä aihepiiristä, ilmoittautumaan painamalla V-painiketta ja nousemalla seisomaan. — Edustaja Saarikko, olkaa hyvä.

16.35 Annika Saarikko kesk (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Tässä ajankohtainen sisäpolitiikka, veropolitiikka, ihmisten kodit olivat pääpuheenaiheina, mutta asia, jota me emme pääse pakoon, on muuttunut ja vakava turvallisuustilanne, jännitteet Itämerellä, jännitteet itse asiassa ympäri maailman. Elämme vaarallista aikaa. Siksi on tärkeää kuulla pääministeriltä, ja tärkeää suomalaisten tietää, että me olemme varautuneet ja Suomen huoltovarmuus on monin tavoin hyvällä tasolla, on ollut pitkään, ja siihen on Venäjän hyökkäyksestä lähtien monin tavoin satsattu.

Mutta, arvoisa pääministeri, haluan nostaa yhden erityisen aiheen esiin tämän kysymyksen äärellä, ja se on itäisen Suomen tilanne. Me täällä tiedämme, että Venäjän hyökkäyssota vaikutti kaikkiin meihin välillisesti, onneksi kuitenkin vain hintojen ja energian kautta, mutta itäisessä Suomessa murros on kaikkein isoin. Pidättekö mahdollisena, pääministeri, tai oletteko kenties jo toiminut sen suuntaan, että EU-pöydissä olisitte nostanut esille sen, miten EU tulee nyt Suomea vastaan, kenties jopa omalla ohjelmallaan voisi tulla vastaan siinä, että me olemme nyt rajamaa, [Puhemies koputtaa] Naton ja Venäjän välinen rajamaa, EU:n pitkä ulkoraja Venäjää vastaan? [Puhemies koputtaa] Mitä aiotte tehdä tämän edistämiseksi EU:n pöydissä?

Puhemies Jussi Halla-aho: Pääministeri Orpo, olkaa hyvä.

16.36 Pääministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tärkeä näkökulma. Meillä on todellakin 1 300 kilometriä Nato-rajaa, EU-rajaa Venäjän kanssa. Ja kun raja on käytännössä kiinni pitkälle tulevaisuuteen, niin se vaikuttaa automaattisesti Itä-Suomen turvallisuustilanteeseen mutta myöskin Itä-Suomessa hyvän elämän edellytyksiin, työhön ja elinkeinoelämään. Muun muassa puuntuonti Venäjältä on poikki, kymmenen miljoonaa kuutiota, ja sillä on vaikutusta. Logistiset ketjut ovat osittain katki, koska raja on kiinni.

Siitä, mitä on tehty: Aloitetaan tuolta EU-pöydistä. Olen viimeksi viime viikolla ottanut esiin raja-alueiden tilanteen ja viitannut EU-pöydissä tähän 1 300 kilometriin, kiristyneeseen tilanteeseen ja siihen, että nämä alueet täytyy ottaa erityisesti huomioon. Pari viikkoa sitten puhuin koheesiopolitiikasta vastaavan komissaarin kanssa siitä, että näitä niin sanottuja rajayhteistyörahoja, joiden käyttö on jäädytetty, kun ei ole sitä yhteistyökumppania, pitää pystyä suuntaamaan itäisen Suomen hyväksi, ja hän otti siihen myönteisen kannan. [Puhemies koputtaa] Tätä asiaa selvitetään eteenpäin. Eli paljon tehdään, ja jatkan mielelläni aiheesta.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kiljunen, olkaa hyvä.

16.37 Kimmo Kiljunen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä kyselytuntihan rakentuu useimmiten siten, että me haastamme hallitusta ja käydään vilkasta keskustelua, niin kuin äskenkin. Kuten edustaja Kaikkonen omassa kysymyksessään sanoi, meillä on kuitenkin iso lohko tätä yhteiskuntaa, yhteinen ulko- ja turvallisuuspolitiikka, jossa

Pöytäkirjan asiakohta PTK 41/2023 vp

meillä ei ole varaa kansalliseen erimielisyyteen. Nimittäin jos on varaa siihen, niin on ulkoisia toimijoita, jotka tulevat käyttämään sitä hyväksi.

Eurooppa elää tällä hetkellä mustaa vaihetta omassa historiassaan. Voimapolitiikka on tullut osaksi ympäröivää todellisuutta, ja muun muassa tässä kaasuputkikysymyksessä, mikä tässä on esillä, on potentiaalisia turvallisuuspoliittisia ulottuvuuksia. Ja sen takia on hyvin tärkeää, että me pystymme puhumaan Suomessa samaa kieltä tästä asiasta, ja siinä mielessä myöskin tiedonkulku on välttämätöntä, että se toimii hallituksen ja eduskunnan välillä. Arvostan sitä tiedonkulkua, ja tässä vaiheessa haluan kysyä pääministeriltä: huolehdittehan tekin siitä, että tämä talo, eduskunta, on koko ajan sen saman tiedon varassa, [Puhemies koputtaa] että meillä on käytettävissä sama tieto kuin hallituksella?

Puhemies Jussi Halla-aho: Pääministeri Orpo, olkaa hyvä.

16.38 Pääministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Juuri näin, yhdessä, tätä pitää tehdä, ja sanon, että edustaja Kiljunen on erinomainen esimerkki siitä, että kun maailmantilanteet muuttuvat, turvallisuusympäristö muuttuu, haetaan yhdessä ratkaisuja. Se on äärettömän tärkeää.

Ministerit ovat koko ajan valiokuntien käytettävissä, itse pyrin pitämään yhteyttä puheenjohtajakollegoihin parlamentaarisessa näkökulmassa, ei pelkästään hallituksen piirissä. Pidetään huolta informoinnista. Saa myöskin kysyä, jos on tarve, jos tuntuu siltä, että on kysyttävää. Tämä on paras tapa, sillä me Suomessa on pärjätty ja sillä me pidetään Suomi turvallisena. Ulkoministerillä on iso rooli tietenkin tässä informoinnissa, samoin puolustusministerillä ja huoltovarmuudesta vastaavalla ministerillä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Savola, olkaa hyvä.

16.39 Mikko Savola kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Suomen turvallisuus perustuu siihen, että meillä on oma puolustus kunnossa, meillä varmistetaan meidän huoltovarmuus, kuten se on tehty, ja meillä on liittolaiset, joiden kanssa pystymme entistä enemmän parantamaan meidän turvallisuuttamme niin Nato-pöydissä, EU-pöydissä kuin kansainvälisesti yleensäkin.

Maaillalla tapahtuu nyt vähän liiankin paljon: viimeisimmät uutiset Israelista, sinne tapahtunut Hamasin terrorihyökkäys ja siitä seuranneet iskut ja sota, sen vaikutukset Lähi-itään, tämä kaasuputkiasia, mikä tässä meidän läheisellä Suomenlahdellamme on, mutta myös Ukrainan kriisi, joka edelleenkin jatkuu. Nyt meillä ei saa unohtaa tätä kriisiä, koska vaikka maailmalla tapahtuu nyt paljon muutakin, meitä tarvitaan entistä enemmän. On hyvä, että hallitus on nyt antanut 19. tukipaketin Ukrainalle. Kysyn: millä varmistetaan se, että tuki Ukrainalle jatkuu, [Puhemies koputtaa] jatkaahan Suomen hallitus Ukrainalle annettavaa tukea, [Puhemies koputtaa] ja mitkä seuraavat toimenpiteet tuen jatkamiseksi ovat?

Puhemies Jussi Halla-aho: Ulkoministeri Valtonen, olkaa hyvä.

16.41 Ulkoministeri Elina Valtonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitän myös omalta osaltani oppositiota tästä erittäin rakentavasta yhteistyöstä ja vakuutan, että

Pöytäkirjan asiakohta PTK 41/2023 vp

olemme käytettävissä kaikissa valiokunnissa ja nyt tietenkin myös viranomaiset tämän kyseisen tutkinnan osalta.

Mitä tulee Ukrainaan, niin kysehän ei tosiaan ole pelkästään kriisistä vaan sodasta. Suomi on erittäin vahvasti tukenut Ukrainaa tähän asti, ja me olemme hallituksena siihen sitoutuneet. Suomi tulee tukemaan Ukrainaa niin kauan kuin on tarpeen. On totta, että juuri julkaisimme 19. tukipaketin Ukrainalle. Tämän lisäksi Ukrainahan on jo hallitusohjelmaa-kin myöden meidän suurin kehitysyhteistyökohde tällä kaudella. Olemme juuri valmistelemassa — ministeri Tavio voi kertoa siitä lisää — myös Ukrainan jälleenrakennussuunnitelmaa, joka tehdään tiiviissä yhteistyössä suomalaisen elinkeinoelämän ja yritysten kanssa. Erityisen tärkeätä on käydä vuoropuhelua kansainvälisesti myös tästä, että Ukraina ei unohdu.

Kysymyksen käsittely päättyi.